

Uchwała Nr .....
Rada Miasta Ostrołęki
z dnia .....

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2009-2013”

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2009-2013” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

POWIATOWY PROGRAM
DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
NA LATA 2009-2013

Ostrołęka 2008 r.

Spis treści:

Wstęp	str. 3
1. Zarys diagnozy problemów osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka	str. 5
1.1. Sytuacja osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka	str. 5
1.2. Ocena potrzeb osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka	str. 7
2. Działania podejmowane na rzecz osób z niepełnosprawnością	str. 11
2.1. Instytucje administracji rządowej i samorządowej i ich zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością	str. 11
3. Cel strategiczny: zapewnienie Warunków możliwie pełnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	str. 20
3.1. Priorytet 1: Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością	str. 20
3.2. Priorytet 2: Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością	str. 24
3.3. Priorytet 3: Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością	str. 28
3.4. Priorytet 4: Integracja społeczna osób z niepełnosprawnością	str. 32
3.5. Priorytet 5: Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze problematyki osób z niepełnosprawnością	str. 37
3.6. Priorytet 6: Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb	str. 41
4. Zasady wdrażania Programu	str. 45
5. Zasady monitorowania Programu	str. 46

Wstęp

Od dnia 1 stycznia 2002 roku władze samorządu Powiatowego są zobowiązane do przygotowania i wprowadzenia w życie powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością. Obowiązek ten został nałożony na władze lokalne w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 14, poz. 92). Ustawa w sposób następujący określa wymagania, co do programu w art. 35a ustawy:

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowania i realizacja, zgodnych z Powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie:
  - a) rehabilitacji społecznej,
  - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
  - c) przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością

Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku określiła zakres działania i zadania powiatu. Jednym z głównych działań powiatu jest wspieranie osób z niepełnosprawnością. Powiat ma w ręku instrumenty do realizacji tych działań w postaci edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, transportu, przeciwdziałaniu bezrobociu, współpracy z organizacjami pozarządowymi, kultury fizycznej i turystyki, nadzoru budowlanego by tworzyć przyjazne człowiekowi środowisko. Poszczególne Wydziały i Referaty Urzędu Miasta Ostrołęki oraz jednostki organizacyjne wykonują liczne działania na rzecz osób z niepełnosprawnością określone ustawami. Urząd Miasta Ostrołęki we współpracy z organizacjami pozarządowymi podejmuje szereg działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Pierwszy Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością powstał na lata 2004-2006 i wyznaczał główne kierunki działania w Mieście Ostrołęka realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Celem Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Ostrołęki. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością godnego, możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez:

- Usuwanie barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się, transportowych. Poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnością pod względem możliwości rehabilitacji dostępności do kształcenia a także kultury, sportu i rekreacji.
- Zwiększenie dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej.
- Pomoc w dostępności do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.
- Zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Zapewnienie konsultacji społecznej w zakresie wszystkich działań dotyczących osób z niepełnosprawnością w fazie ich planowania i wdrażania z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych w Ostrołęce.
- Aktywizacja środowiska osób z niepełnosprawnością poprzez wspieranie organizacji pozarządowych.

Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób z niepełnosprawnością zapewniające im godne i aktywne życie. Ukierunkowuje pomoc osobom z niepełnosprawnością dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób z niepełnosprawnością w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym, oraz rekreacji i turystyce. Program ma działać na podnoszenie świadomości osób z niepełnosprawnością w zakresie przysługujących im praw. Realizacja działań w ramach Programu powinna zmierzać do eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób z niepełnosprawnością, które są przyczyną alienacji społecznej. Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2009-2013 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych - Program Lokalnego w zakresie pomocy Społecznej w Mieście Ostrołęka, na lata 2005-2008.

1. Zarys diagnozy problemów osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka

1.1 Sytuacja osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka.

Za osoby z niepełnosprawnością uznaje się, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością (Dz. U. Nr 14, poz. 92) osoby, dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Osoby z niepełnosprawnością stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy już około 4,5 mln, osób (ponad 14 % ogółu ludności), a prognoza Głównego Urzędu Statystycznego przewiduje, że w 2010 r. liczba ta wzrośnie do 6 mln. Za niepełnosprawne uważać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Miasto Ostrołęka w roku 2002 liczyło 54 238 mieszkańców. Dane statystyczne pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na fakt, że w powiecie Ostrołęckim (ziemskim) jest 7.505 osób z niepełnosprawnością . W mieście Ostrołęka (powiat grodzki) jest 5.274 osób z niepełnosprawnością . Z tego aktywnych zawodowo osób z niepełnosprawnością jest 1024, pracujących 652, bezrobotnych 372 osoby, biernych zawodowo 4.218, o nieustalonym statucie jest 32 osoby. W województwie mazowieckim ogółem jest 580.697 osób z niepełnosprawnością (w tym kobiet 306.401, mężczyzn 274.296 osób), które posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez organ do tego uprawniony. Poziom wykształcenia osób z niepełnosprawnością w województwie mazowieckim przedstawia się następująco: z wykształceniem wyższym jest 40.431 osób, z wykształceniem policealnym 14.284 osoby, ze średnim wykształceniem jest osób 138.613, z zasadniczym zawodowym 97.392 osoby, podstawowe wykształcenie posiada 219.927 osoby, bez wykształcenia lub nieukończonym jest 52.092 osoby niepełnosprawne¹.

---

¹ Główny Urząd Statystyczny, Osoby niepełnosprawne oraz ich Gospodarstwa Domowe 2002 Cześć I i II, Warszawa październik 2003 r.

Według informacji statystycznych otrzymanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Ostrołęce w przedziale wiekowym od 0-16 lat wystawiono orzeczeń:

104 dzieci – 2007 rok

130 dzieci – 2006 rok

Główną przyczyną niepełnosprawności były: choroby neurologiczne, choroby somatyczne oraz choroby psychiczne. W 90 % uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w tej grupie wiekowej było niezbędne do uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego oraz zasiłku stałego.

W przedziale wiekowym powyżej 16 roku życia otrzymało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności:

604 osób – 2007 rok

618 osób – 2006 rok².

Głównymi przyczynami otrzymywania orzeczenia były: choroby narządu ruchu, choroby somatyczne oraz choroby neurologiczne. Powodem, dla którego osoby starały się o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności było: uzyskanie ulg i uprawnień, odpowiednie zatrudnienie, świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, otrzymane stałego zasiłku itp.

Niewątpliwie niepełnosprawność będzie jednym z ważniejszych problemów społecznych. W przypadku braku efektywnych działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, problem niepełnosprawności doprowadzi do zwiększonej presji na system świadczeń i zasiłków.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2007 z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 79 osób, ze świadczenia usług specjalistycznych 29 osób, turnusy rehabilitacyjne dofinansowano 315 osobom, dofinansowano 4 imprezy sportowo, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne dla osób z niepełnosprawnością, organizowane przez organizacje pozarządowe. Udzielono pomocy 265 osobom w zakupie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, zlikwidowano 27 osobom bariery architektoniczne, w komunikowania się i techniczne, udzielono 1 pożyczki na rozpoczęcie działalności społecznej, przeszkolono 8 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.³

---

² Dane pochodzą z kwartalnych sprawozdań, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

³ Dane pochodzą z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie z kwartalnych zestawień wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

1.2 Sytuacja osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka.

W świetle przeprowadzonych czterech badań ankietowych w miesiącach wrzesień-listopad 2008 r. przez Urząd Miasta Ostrołęka określono sytuację osób z niepełnosprawnością :

1. Ankieta – dla rodziców lub opiekunów dzieci niepełnosprawnych – 48 przeprowadzonych ankiet,
2. Ankieta – dla dorosłych osób z niepełnosprawnością lub opiekunów – 126 przeprowadzonych ankiet,
3. Ankieta – dla mieszkańców miasta Ostrołęka – 216 przeprowadzonych ankiet,
4. Ankieta – budynki użyteczności publicznej – przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością – 212 przeprowadzonych ankiet.

Pan Prezydent Janusz Kotowski wystosował specjalny apel do wszystkich uczestników badań. Wnioski wyciągnięte z analizy poszczególnych części ankiet wykazały działania, które należy podjąć w celu podniesienia jakości życia osób z niepełnosprawnością . Ankiety wyeksponowały podstawowe problemy z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnością każdego dnia.

W formie zestawienia, tabeli poniżej przedstawiamy najważniejsze punkty, obszary działań, potrzeby, sytuację osób z niepełnosprawnością oraz sugestie co do kierunków działań.

OBSZAR	OBECNA SYTUACJA	POTRZEBY	PROPOZYCJE	ŚRODKI
Wykształcenie	przewyższa wykształcenie średnie, zawodowe i podstawowe; niska jest świadomość kształcenia ustawicznego, zdobywania wykształcenia i przekwalifikowania zawodowego	dostęp do szkolnictwa	zwiększenie dostępności placówek edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnością	- kampanie informacyjne o możliwościach kształcenia - dostosowanie szkół i uczelni wyższych do potrzeb osób z niepełnosprawnością
Sytuacja materialna	przewyższa dochód na jedną osobę w granicach 300-500 zł, następnie dochód w	wydatki na codzienne funkcjonowanie; wydatki na rehabilitację i	działania pomocy społecznej	szczegółowe analizowanie i rozpatrywanie sytuacji materialnej osób z

	granicach 800-1000 zł, 1100-2100 zł stanowi trzeci w kolejności, bardzo rzadko występuje dochód w granicach 2200-4000 zł	leczenie; w zakresie sprzętu rehabilitacyjnego; likwidowania barier architektonicznych		niepełnosprawnością zaktywizowanie organizacji pozarządowych do udzielania pomocy osobom w trudnej sytuacji
Sytuacja zawodowa	większość ankietowanych nie pracuje i utrzymuje się z renty inwalidzkiej	umożliwienie przekwalifikowania zawodowego stwarzanie nowych miejsc pracy	tworzenie programów aktywizujących osoby z niepełnosprawnością do podejmowania pracy	programy uczące osoby z niepełnosprawnością poruszania się na rynku pracy; szkolenia i akcje informacyjne dla pracodawców; dostosowanie miejsc pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością ; propagowanie pracy w formie telepracy
Bariery architektoniczne	istnienie licznych barier, zwłaszcza w placówkach użyteczności publicznej	dostosowanie obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnością ; dofinansowywanie likwidowania barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnością	zwracanie uwagi na bariery w budynkach użyteczności publicznej; zwiększenie dostępności informacji o możliwościach pozyskiwania funduszy na ten cel; ułatwianie pozyskiwania środków	kampanie informacyjne; planowanie budżetu ze szczególnym uwzględnieniem tych potrzeb; zwrócenie uwagi właścicielom budynków na ten problem
Dostępności placówek użyteczności publicznej	większość obiektów użyteczności jest niedostępna	dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością ; lepsza informacja o problemie	należy zwiększyć dostępność obiektów użyteczności publicznej	kampanie informacyjne
Środki komunikacji zbiorowej	niewystarczające dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością	modernizacja infrastruktury; unowocześnienie taboru zlecenie organizacjom	informowanie MZK o potrzebach osób z niepełnosprawnością w	spotkania informacyjne z MZK odnośnie potrzeb zmian w funkcjonowaniu

	organizacja transportu na telefon dla osób z niepełnosprawnością	pozarządowym prowadzenie transportu na telefon dla osób z niepełnosprawnością	zakresie korzystania ze środków komunikacji zbiorowej; przeprowadzanie konkursów dla organizacji pozarządowych na transport na telefon	transportu zbiorowego; zlecenie organizacjom pozarządowym transportu indywidualnego na telefon
Poruszanie się po mieście samochodem	30% ankietowanych osób z niepełnosprawnością porusza się samodzielnie samochodem	zwiększenie liczby miejsc parkingowych	inwentaryzacja miejsc parkingowych w Mieście Ostrołęka; tworzenie nowych miejsc na nowych parkingach; podnoszenie świadomości wśród mieszkańców miasta co do szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnością w zakresie parkowania	- tworzenie nowych miejsc parkingowych - współorganizowanie kampanii parkingowej
Aktywność kulturalna	niska aktywność kulturalna osób z niepełnosprawnością spowodowana barierami finansowymi, barierami architektonicznymi w budynkach użyteczności publicznej	uczestniczenie w życiu kulturalnym społeczności lokalnej; czynne włączanie się w działania organizacji pozarządowych (potrzeba integracji i akceptacji ze strony otoczenia)	zachęcanie do czynnego włączania się w życie kulturalne miasta; ułatwianie dostępu do budynków; ułatwianie dostępu do kultury poprzez dofinansowywanie; aktywizowanie osób z niepełnosprawnością, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i osamotnieniu; zapobieganie izolacji poprzez tworzenie imprez skierowanych jedynie do grupy osób z niepełnosprawnością	
Instytucje pomocowe	brak rozeznania w	poprawa informacji o	należy przeprowadzić	kampanie informacyjne;

	<p>działalności i zakresie pomocy ze strony różnego rodzaju instytucji i organizacji pozarządowych. W niewielkim stopniu wykazywana pomoc otrzymywana z instytucji przez ankietowanych</p>	<p>zakresie działalności instytucji i organizacji pozarządowych; poprawa obsługi klientów instytucji; zwiększenie skuteczności działania organizacji pozarządowych</p>	<p>szeroką kampanię informacyjną dotyczącą zakresu pomocy możliwej do udzielania przez poszczególne instytucje; promocja wydawnictw informacyjnych o udzielanej pomocy; podnoszenie jakości obsługi poprzez wdrażanie odpowiednich procedur obsługi osób z niepełnosprawnością</p>	<p>wydawnictwa informacyjne; programy edukacyjno-szkoleniowe dla pracowników z zakresu obsługi klienta niepełnosprawnego; wypracowanie i wdrożenie odpowiednich procedur odpowiednich do niepełnosprawności</p>
<p>Nastawienie społeczeństwa do osób z niepełnosprawnością</p>	<p>ankietowani kierują się sprzecznymi postawami pozytywnymi jak i negatywnymi wobec osób z niepełnosprawnością z tendencją postawy negatywnej</p>	<p>potrzeba akceptacji; włączanie się osób z niepełnosprawnością w normalne funkcjonowanie społeczeństwa; podnoszenie świadomości sytuacji osób z niepełnosprawnością wśród mieszkańców miasta; wykształcenie właściwych postaw</p>	<p>należy podjąć działania mające na celu burzenie wielu stereotypów nagromadzonych wokół osób z niepełnosprawnością . Konieczna jest edukacja młodego pokolenia poprzez zwracanie uwagi na problem niepełnosprawności. Wykształceniu się pozytywnych postaw służy integracja</p>	<p>imprezy integracyjne; otwarte kampanie informacyjne wykorzystujące media lokalne; prowadzenie kampanii informacyjnych w szkołach; tworzenie systemowych programów edukacyjnych kształtujących właściwe postawy wobec osób i problemów.</p>

2. Działania podejmowane na rzecz osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka

2.1. Instytucje administracji rządowej i samorządowej i ich zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością

Niepełnosprawni mieszkańcy Ostrołęki mogą uzyskać niezbędną pomoc w instytucjach administracji rządowej i samorządowej:

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Al. Jana Pawła II 13, Oddział Mazowiecki w Warszawie, ul. Grójecka 19/25 (budynek dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Programy i zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych to:

1. Refundacja Zakładom pracy chronionej zwiększonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych
  - Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych dla Zakładów Pracy Chronionej,
2. Finansowanie badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
3. Realizacja programów skierowanych do jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i osób niepełnosprawnych:
  - Program ograniczania skutków niepełnosprawności,
  - Konkursy wspierające realizację projektów rzecz osób z niepełnosprawnością przez organizacje pozarządowe,
  - Program wyrównywa różnic między regionami,
  - Student II - kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych,
  - Junior- program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych w ramach Programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów PIERWSZA PRACA,
  - Ośrodki Informacji dla Osób Niepełnosprawnych,
  - Partner III – Wspieranie zadań i projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe,
  - Komputer dla Homera - Program pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację

zawodową i społeczną osób niewidomych i niedowidzących,

- Pegaz 2003 - w modułach pomocy w aktywizowanie osób z niepełnosprawnością poprzez likwidację barier transportowych i w komunikowaniu się,
- Pitagoras 2007- program pomocy osobom z uszkodzeniem słuchu,
- Program wspierania inicjatyw na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,
- Sprawny dojazd – pomoc w nabyciu przez osoby niepełnosprawnych samochodu osobowego oraz w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- Telepraca oraz inne elastyczne formy zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- Trener pracy – Zatrudnienie wspomagane osób z niepełnosprawnością,
- Uczeń na wsi – Pomoc w zdobyciu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie oraz gminy miejsko-wiejskiej,
- Wczesna pomoc dziecku niepełnosprawnemu.

4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wprowadził od 2008 r. zasady zlecania zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Pl. Bankowy 3/5 (budynek dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Delegatura w Ostrołęce ul. Goworowska 15 (budynek w części dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Nadawanie statusu zakładu pracy chronionej i prowadzenie oraz udostępnianie rejestru, kontrola zakładów pracy chronionej,
2. Nadawanie statusu zakładu aktywności zawodowej i prowadzenie oraz udostępnianie rejestru, kontrola zakładów aktywności zawodowej,
3. Wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności - decyzje administracyjne II instancji, nadzór nad powiatowymi,

zespołami do spraw orzekania o niepełnosprawności,

4. Przyjmowanie wniosków, rozpatrywanie i prowadzenie rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych, prowadzenie rejestru obiektów, w których są przyjmowane turnusy rehabilitacyjne osób niepełnoprawnych,

5. Kontrola standardu usług świadczonych przez domy Pomocy Społecznej. Mazowiecki Urząd Wojewódzki współpracuje z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze niepełnosprawności,

6. Analizowanie powiatowych programów dotyczących działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, adres ul. Jagiellońska 26 (budynek dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego). Delegatura w Ostrołęce ul. Gorbatowa 15 (budynek w części dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Mazowieckie Centrum Pomocy Społecznej w Warszawie, ul. Nowogrodzka 62a (budynek dostępny dla osób z niepełnosprawnością).

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Opracowywanie i realizacja wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych,

2. Opracowywanie i przedstawianie Pełnomocnikowi informacji o prowadzonej działalności,

3. Udzielanie pomocy zakładom pracy chronionej, w formie:

- zwrotu kosztów za szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych, w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji,

- jednorazowej pożyczki w celu ochrony istniejących w zakładzie miejsc pracy osób niepełnosprawnych,

4. Dofinansowywanie robót budowlanych obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016),

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej

6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
7. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru obiektów, w których są przyjmowane turnusy rehabilitacyjne osób niepełnosprawnych,
10. Przygotowywanie projektów aktów prawnych w sprawie tworzenia i likwidacji specjalistycznych ośrodków szkoleniowo-rehabilitacyjnych,
11. Obsługa wojewódzkiej społecznej rady do spraw osób niepełnosprawnych, będącej organem opiniodawczo-doradczym, działającym przy Marszałku Województwa,
12. Wzmacnianie i rozszerzanie świadczeń w sferze diagnostyki i rehabilitacji zaburzeń narządu ruchu u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym,

Urząd Miasta Ostrołęka, Plac Gen. J. Bema 1

Petnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Pl. Gen. J. Bema 1, pokój nr 4 (budynek dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego - wejście od ulicy Głowackiego).

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Analiza potrzeb osób z niepełnosprawnością dotycząca między innymi możliwości dostępu do obiektów użyteczności publicznej, uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym (zgodnie z oczekiwaniami, kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami), leczenia, rehabilitacji i informacji, dotyczących swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, możliwości komunikacji międzyludzkiej w tym podejmowanie działań mających na celu stworzenie kompleksowej obsługi osób z niepełnosprawnością w Urzędzie Miasta Ostrołęka,
2. Opracowywanie projektów, programów dotyczących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, organizacjami pozarządowymi oraz Powiatowym Urzędem Pracy,
3. Opracowywanie i opiniowanie projektów aktów normatywnych stanowionych przez organy Miasta dotyczących problematyki osób z niepełnosprawnością oraz inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier

utrudniających osobom z niepełnosprawnością funkcjonowanie w społeczeństwie,

4. Współpraca z przedstawicielami administracji rządowej, Pełnomocnikiem Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i miejskimi jednostkami organizacyjnymi,

5. Współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Ostrołęka dotyczącymi problematyki osób z niepełnosprawnością, w tym z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w zakresie: organizacji turnusów rehabilitacyjnych, Warsztatów Terapii Zajęciowej,

6. Inicjowanie, koordynacja realizacji programów integracyjnych, oświatowych, kulturalnych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży będących osobami z niepełnosprawnością,

8. Przedstawianie Prezydentowi Miasta Ostrołęka propozycji szczegółowych rozwiązań problemów poruszanych przez osoby z niepełnosprawnością,

9. Inspirowanie tworzenia i wykorzystywania baz danych dotyczących osób z niepełnosprawnością

Wydziały:

Wydział Spraw Społecznych i Obywatelskich, ul. Kościuszki 45 (parter budynku dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego)

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej,
2. Nadzór nad świadczeniami rodzinnymi i opiekuńczymi,
3. Wypłacanie dodatków mieszkaniowych,

Wydział Komunikacji i Transportu, ul. Kościuszki (parter budynku dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego)

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Wydawanie osobom z niepełnosprawnością i placówkom opiekującym się osobami z niepełnosprawnością kart parkingowych.

Wydział Oświaty, Pl. Gen. J. Bema 1 (parter budynku dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego - wejście od ul. Głowackiego).

Realizuje zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.) na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej:

1. Prowadzi przedszkola, szkoły i placówki, w tym dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
2. Kształcenie dzieci i młodzieży, w formie rewalidacji w zależności od rodzaju niepełnosprawności,
3. Zapewnia spełnianie obowiązku szkolnego w formie nauczania indywidualnego,
4. Organizuje i finansuje dowóz dla dzieci z niepełnosprawnością,
5. Organizuje, w miarę potrzeb odpowiednią pomoc psychologiczną i pedagogiczną zgodnie z odrębnymi przepisami.

Wydział Dróg, Pl. Gen. J. Bema 1 (parter budynku dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego - wejście od ul. Głowackiego).

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Budowa dróg i ciągów pieszych przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Wydział Architektury i Budownictwa, Pl. Gen. J. Bema 1 (parter budynku dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego - wejście od ul. Głowackiego).

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Wydawane pozwoleń na budowę i nadzorowanie - budynkami użyteczności publicznej, budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi oraz zamieszkania zbiorowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, ul. Gen. J. Hallera 12 (parter budynku dostępny dla osób z niepełnosprawnością, w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego).

Ośrodek realizuje między innymi zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, również ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością:

1. Jednorazowe dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej,
2. Zwrotu kosztów pracodawcy wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
3. Zwrot kosztów przystosowania stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz kosztów zatrudniania pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu,
4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością,
5. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przyznawanie indywidualnym osobom niepełnosprawnym,
6. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnością,
7. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,

8. Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
9. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie udziela pomocy osobom z niepełnosprawnością w takich formach jak:

- Domy Pomocy Społecznej,
- Środowiskowe Domy Samopomocy Dla Osób Chorych Psychiczenie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy Dla Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie,
- obsługa Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych,
- obsługa Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Spokojna 16 (budynek dostępny dla osób z niepełnosprawnością w tym poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego)

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Orzekanie o stopniu niepełnosprawności,
2. Wydawanie legitymacji dla osób z niepełnosprawnością.

Powiatowy Urząd Pracy, ul. 11-ego listopada 68, (budynek nie jest dostępny dla osób z niepełnosprawnością).

Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością to:

1. Udzielanie pomocy osobom z niepełnosprawnością w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników o poszukiwanych lub zbliżonych do wymaganych kwalifikacji zawodowych,

2. Inicjowanie, zlecenie szkoleń w formach pozaszkolnych w celu nauki zawodu, przekwalifikowania lub podwyższania kwalifikacji osób z niepełnosprawnością,
3. Świadczenie poradnictwa zawodowego osobom niepełnosprawnym,
4. Doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie podjęcia własnej działalności gospodarczej.

3. CEL STRATEGICZNY: Zapewnienie warunków, możliwości pełnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej Miasta Ostrołęki

3.1. Priorytet 1: Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością

Zadania:

1. Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością:

- przeprowadzanie kampanii społecznych i informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób z niepełnosprawnością- organizacje pozarządowe
- organizowanie przedsięwzięć integracyjnych o charakterze: konferencji, spotkań, przedsięwzięć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych

2. Podniesienie świadomości osób z niepełnosprawnością:

- udostępnienie informacji na temat praw osób z niepełnosprawnością działań podejmowanych przez Miasto Ostrołęka w zakresie problematyki osób z niepełnosprawnością, wydanie informatora dla osób z niepełnosprawnością „Co gdzie i kiedy?”,
- zorganizowanie serwisu dla osób z niepełnosprawnością „Co gdzie i kiedy?” na stronach internetowych Miasta Ostrołęka,
- tworzenie i udostępnianie baz danych organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością, Zakładów Pracy Chronionej, Szkolnictwa Specjalnego i Integracyjnego,

- zlecenie prowadzenia przez organizacje pozarządowe punktów informacyjnych dla osób z niepełnosprawnością.

3. Prowadzenie badań środowiska osób z niepełnosprawnością:

- pogłębianie analizy sytuacji osób z niepełnosprawnością w oparciu o zebrane materiały,
- prowadzenie badań statystycznych przez miejskie jednostki obsługujące osoby niepełnosprawne.

Osoby niepełnosprawne mają ograniczone możliwości samorealizacji. Spowodowane jest to warunkami, w jakich funkcjonują społecznie, przez poczucie zagrożenia bytu, które jest silniejsze niż w przeciętnych rodzinach. Wynika to też z niższego statusu materialnego. Z występujących ograniczeń i utrudnień w społecznym funkcjonowaniu oraz ze społecznego niezrozumienia potrzeb, a wręcz marginalizacji.

Niepełnosprawność narusza najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych ról i zadań społecznych, stanowi ogromną przeszkodę w realizacji własnych celów. Izolacja i brak kontaktów powoduje, że w ocenach kierujemy się silnie zakorzenionymi w świadomości stereotypami, niesprawdzonymi informacjami, na podstawie których przeciętny mieszkaniec miasta Ostrołęki postrzega osoby z niepełnosprawnością przez pryzmat ograniczeń. Takie postrzeganie osób z niepełnosprawnością doprowadza do ich marginalizacji.

Ograniczenia sprawności kojarzone są jako odchylenia od normy. Kontakt z osobami z niepełnosprawnością budzi poczucie bezradności i zakłopotania. Problem osób z niepełnosprawnością tkwi nie tylko w ich niepełnosprawności co w sposobie ich postrzegania przez osoby sprawne. Istotna jest zatem zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec osób z niepełnosprawnością poprzez prowadzenie kampanii społecznych, przedsięwzięć integracyjnych, promocji osiągnięć w różnych dziedzinach życia. Osoby z niepełnosprawnością wskutek ograniczeń nie mają możliwości samodzielnego docierania do pożądaných źródeł informacji w celu uzyskiwania pomocy. Szczególnie pożądanymi informacjami wśród osób z niepełnosprawnością są wskazówki jak starać się o refundacje i dofinansowania, jak i gdzie uzyskiwać

pomoc społeczną. Bardzo wyraźnie widać również potrzebę podnoszenie świadomości praw osób z niepełnosprawnością. W tym celu należy dotrzeć z informacją do jak najszerszej grupy niepełnosprawnych mieszkańców naszego miasta poprzez kolportaż wydawnictw informacyjnych, bieżące redagowanie strony internetowej miasta Ostrołęki, zlecane prowadzenia punktu informacyjnego.

Bardzo ważnym zadaniem jest stałe pogłębianie analizy sytuacji osób z niepełnosprawnością. Badania zostały zapoczątkowane w 2008 roku. Przeprowadzone ankiety, pozwalają na opracowanie raportów o sytuacji i potrzebach osób z niepełnosprawnością oraz o głównych problemach, z jakimi osoby z niepełnosprawnością borykają się w życiu codziennym.

Zakładane rezultaty:

- kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnością , integracja z pełnosprawnymi mieszkańcami Miasta Ostrołęki,
- podniesienie świadomości osób z niepełnosprawnością w zakresie ich praw,
- przybliżenie mieszkańcom Miasta Ostrołęki problemów osób z niepełnosprawnością,
- stałe pogłębianie wiedzy o osobach niepełnosprawnych w Mieście Ostrołęka.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością	- Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością - Podnoszenie świadomości osób z niepełnosprawnością - Kontynuowanie badania sytuacji osób z niepełnosprawnością	Podniesienie świadomości mieszkańców Miasta Ostrołęki w zakresie problemów z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne

Realizator: Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Referat kultury i sportu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Źródła finansowania: Budżet Miasta Ostrołęka, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3.2. Priorytet 2: Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością

Zadania:

1. Zatrudnienie i rehabilitacja zawodowa:

- pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe skierowane do osób z niepełnosprawnością ,
- zlecenie szkoleń zawodowych, przekwalifikowanie zawodowe osób z niepełnosprawnością ,
- aktywna polityka pozyskiwania pracodawców służąca tworzeniu miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością .

2. Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnością

- informowanie pracodawców i osób z niepełnosprawnością o specyfice lokalnego rynku pracy,
- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- udzielanie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne,
- zwrot pracodawcom kosztów przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla nowozatrudnionych pracowników niepełnosprawnych,
- udział Miasta Ostrołęka w programach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- zwrot 60% wynagrodzenia i składki na ubezpieczenie społeczne od tego wynagrodzenia dla nowozatrudnionych pracowników niepełnosprawnych.

3. Poradnictwo zawodowe

- edukacja osób z niepełnosprawnością w zakresie poruszania się po rynku pracy,
- spotkania z młodzieżą ze Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego oraz uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym.

4. Rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w zakresie podejmowania pracy

- dofinansowanie kosztów tworzenia działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie kosztów tworzenia działalności zakładów aktywizacji zawodowej.

Pracodawcy zwykle bardziej zwracają uwagę na niepełnosprawność niż na faktyczne zdolności danej osoby, co w efekcie prowadzi do niedoceniań przydatności osoby z niepełnosprawnością w swojej firmie. Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce wynika, że istotnym problemem, z jakim borykają się osoby z niepełnosprawnością poszukujące pracy jest niemożność znalezienia odpowiedniego zatrudnienia. Niejednokrotnie osoby z niepełnosprawnością nie posiadają umiejętności efektywnego poszukiwania pracy, zwłaszcza zaprezentowania przyszłemu pracodawcy swojej osoby. Ważne jest także zapewnienie odpowiedniego systemu szkoleń i przekwalifikowań zwłaszcza, że dynamiczne zmiany powodują szybką dezaktualizację posiadanych kwalifikacji i umiejętności. Poradnictwo zawodowe oparte na ocenie zawodowej zdolności do pracy osoby z niepełnosprawnością oraz pomocy w podjęciu i wyborze drogi prowadzącej do kariery zawodowej. Zasadnym jest rozpoczęcie tego procesu najpóźniej w ostatniej klasie gimnazjum. Uczniowie bowiem poza otrzymaniem

kompleksowej informacji o możliwościach dalszego kształcenia powinni posiadać możliwość korzystania z usług doradczych w zakresie wyboru zawodu zgodnie z posiadanymi predyspozycjami i zainteresowaniami, oferta powinna być zgodna do możliwości psychofizycznych oraz wymogów rynku pracy. Poradnictwo zawodowe to również działania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością, które zakończyły kształcenie zawodowe i pozostają w zatrudnieniu oraz osób nie mających pracy. Usługi doradcze dla tych osób powinny być świadczone przez doradców zawodowych pracujących w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrołęce.

Zakładane rezultaty:

- zmniejszenie wskaźnika bezrobocia wśród osób z niepełnosprawnością,
- powstanie nowych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością,
- zwiększenie potencjału zawodowego osób z niepełnosprawnością w zakresie możliwości zatrudnienia,
- wzrost świadomości osób z niepełnosprawnością i pracodawców w zakresie możliwości zatrudnienia,
- samo zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością	- Zatrudnienie, rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością - Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnością - Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnością	Zwiększenie liczby aktywnych zawodowo osób z niepełnosprawnością

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Źródła finansowania: Budżet Miasta Ostrołęka, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3.3. Priorytet 3: Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością

Zadania:

1. Rozwijanie umiejętności społecznych oraz poprawa psychofizycznej sprawności osób z niepełnosprawnością

- udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- utworzenie i dofinansowanie do działalności mieszkań chronionych,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.

2. System świadczeń:

- dofinansowanie transportu osób z niepełnosprawnością,
- dofinansowanie transportu dzieci autystycznych na zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne,
- dofinansowywanie transportu do lekarzy specjalistów i stomatologa dla osób z niepełnosprawnością,
- wydawanie legitymacji inwalidzkich uprawniających do bezpłatnych przejazdów MZK,
- kierowanie niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Ostrołęka do zakładów opieki leczniczej,
- świadczenia pielęgnacyjne.

3. System opieki zdrowotnej:

- realizacja programów profilaktycznych skierowanych do osób z niepełnosprawnością w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych-Programu Lokalnego w zakresie pomocy Społecznej w Mieście Ostrołęka na lata 2005-2008

Rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnością osiągnięcie i utrzymanie optymalnego poziomu funkcjonowania. Rehabilitacja społeczna ma za zadanie umożliwienie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w życiu społecznym. Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się zwłaszcza: uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, turnusach rehabilitacyjnych, zabezpieczenie opieki nad osobami niepełnosprawnością w Domach Pomocy Społecznej, umożliwienie powrotu do społeczeństwa, usamodzielnienia się ludzi z niepełnosprawnością przez zapewnienie mieszkań chronionych, gdzie mogą uczyć się codziennego życia i funkcjonowania w społeczności lokalnej. Pomoc Społeczna powołana jest do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne środki i możliwości. Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, w taki sposób by osoba lub rodzina żyła w warunkach odpowiadających godności człowieka. Bardzo ważnym elementem rehabilitacji społecznej jest system opieki zdrowotnej. Bardzo duże znaczenie na pozytywne rezultaty leczenia i usprawniania ma poradnictwo medyczne, socjalne i pedagogiczne oraz terapia psychologiczna. Elementem wsparcia wczesnego procesu leczenia i rehabilitacji jest szybkie i adekwatne zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. Wszystkie osoby z niepełnosprawnością, które potrzebują tych przedmiotów powinny mieć do nich swobodny dostęp.

Zakładane rezultaty:

- rozszerzenie i zwiększenie dostępności form pomocy kierowanej do osób z niepełnosprawnością,

- poprawa jakości funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie,
- podniesienie efektywności realizowanych zadań kierowanych do osób z niepełnosprawnością .

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością	- Dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego i zaopatrzenia ortopedycznego i pomocniczego - Dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych - System świadczeń pomocy społecznej	Zwiększenie możliwości funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Źródła finansowania: Budżet Miasta Ostrołęka, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Budżet Wojewody.

3.4. Priorytet 4: Integracja społeczna osób z niepełnosprawnością

Zadania:

1. Likwidacja barier funkcjonalnych:

- likwidacja barier architektonicznych w miejskich budynkach użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością z dysfunkcją narządu ruchu i narządu wzroku,
- likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych,
- wydawanie kart parkingowych dla osób z niepełnosprawnością i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnymi

2. Przeciwdziałanie wykluczenia poprzez dofinansowania integracyjnych imprez edukacyjnych, kulturalnych i sportowych:

- działania organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

3. Polityka mieszkaniowa wobec osób z niepełnosprawnością:

- przyznawanie osobom z niepełnosprawnością mieszkań z zasobów Miasta Ostrołęki,
- opracowanie i wdrożenie programu mieszkań chronionych w Ostrołęckim Towarzystwie Budownictwa Społecznego.

4. Polityka transportowa Miasta:

- przystosowanie taboru i przystanków autobusowych do potrzeb osób z niepełnosprawnością z uwzględnieniem udźwiękowienia taboru dla potrzeb osób z dysfunkcją narządu wzroku,
- dopłaty Miasta Ostrołęka do ulg komunikacyjnych,
- organizacja i dofinansowywanie transportu alternatywnego dla osób z niepełnosprawnością.

5. Edukacja:

- dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół,
- finansowanie szkół i placówek specjalnych oraz klas integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych,
- finansowanie szkół i placówek specjalnych oraz klas integracyjnych w szkołach prywatnych i społecznych.

Osoby z niepełnosprawnością mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia, do korzystania na zasadach równości z praw i obowiązków obowiązujących ogół obywateli bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności. Osoby z niepełnosprawnością mają prawo do uzyskania niezbędnej pomocy, umożliwiającej wyrównanie w skutek niepełnosprawności zmniejszonych szans w korzystaniu z przysługujących im praw. Wszelkie działania na rzecz osób z niepełnosprawnością powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności i prawa do dokonywania samodzielných wyborów życiowych. Program na rzecz osób z niepełnosprawnością jest stworzony by zapewnić odpowiednie warunki osobom z niepełnosprawnością w środowisku. Wymaga to podjęcia szeregu działań zmierzających do stworzenia takich warunków, by osoby z niepełnosprawnością mogły samodzielnie funkcjonować w środowisku. Problemem są istniejące bariery architektoniczne i urbanistyczne w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością jak i w budynkach użyteczności publicznej, a także bariery transportowe wynikające z niedostatecznego dostosowania infrastruktury komunikacyjnej. Problematyka dotycząca barier architektonicznych i ich usuwania jest podstawowa i zwykle kojarzy się z wyrównywaniem szans osobom z niepełnosprawnością. Na podstawie wyników przeprowadzonej ankiety ustalono, że powinno się poczynić znaczące kroki w usuwaniu barier architektonicznych szczególnie w budynkach Urzędu Miasta Ostrołęka oraz jednostkach podległych. Utrudnieniem w likwidacji barier architektonicznych jest stara lub zabytkowa zabudowa miasta co powoduje, że nadal wiele urzędów, szkół, kościołów, zakładów pracy, kawiarni, restauracji i innych miejsc jest dla osób z niepełnosprawnością niedostępnych. Istnienie tego rodzaju barier mocno dokucza i nie tylko utrudnia ale wręcz uniemożliwia załatwienie wielu podstawowych spraw. Osoby z niepełnosprawnością, które nie mogą liczyć na pomoc innych osób, są bez szans na aktywne włączenie się w życie społeczne.

Bardzo ważną rolę w integracji społecznej osób z niepełnosprawnością odgrywa edukacja. Wiele dzieci wciąż jest wykluczonych z powszechnego szkolnictwa, głównie z powodu ograniczonej mobilności niepełnosprawności sensorycznej czy trudności w komunikowaniu się i uczeniu się. Ważne jest włączenie dziecka z niepełnosprawnością w powszechny nurt edukacji. Dzieci z niepełnosprawnością, które uczą się w szkołach ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami w większym stopniu rozwijają swoje społeczne i zawodowe umiejętności potrzebne w codziennym życiu i na rynku pracy.

Zakładane rezultaty:

- poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnością budynków użyteczności publicznej,
- pozyskiwanie mieszkań dla osób z niepełnosprawnością,
- przystosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- zwiększenie dostępności do edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Integracja społeczna osób z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> - Likwidacja barier funkcjonalnych - Organizowanie zajęć integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu - Polityka transportowa miasta Ostrołęki w zakresie problematyki osób z niepełnosprawnością - Wsparcie terapeutyczne i psychologiczne - Edukacja 	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością mieszkańców naszego miasta.

Realizator: Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Oświaty, Wydział Spraw Społecznych i Obywatelskich, Wydział Architektury i Budownictwa, Wydział, Wydział Inwestycji i Funduszy Europejskich, Wydział Dróg, Referat Kultury, Sportu i Turystyki, Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Źródła finansowania: Budżet Miasta Ostrołęki, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3.5. Priorytet 5: Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością

Zadania:

1. Polityka grantowa miasta:

- dofinansowywanie projektów organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

2. Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób z niepełnosprawnością:

- opiniowanie projektów uchwał i programów,
- inspirowanie działań zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością.

3. Centrum Informacji dla osób z niepełnosprawnością:

- wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie działalności Centrum Informacji dla osób z niepełnosprawnością.

4. Promocja osiągnięć osób z niepełnosprawnością:

- wieczory poetyckie, wystawy malarskie, festiwale, konkursy teatralne i muzyczne, przedsięwzięcia sportowe,
- zamieszczanie informacji o sukcesach i imprezach na portalu internetowym.

Obecnie na terenie Miasta Ostrołęki działa aktywnie 7 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością . Urząd Miasta Ostrołęka współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć skierowanych do osób z niepełnosprawnością przez te organizacje pozarządowe. Ważną rolę odgrywa reprezentacja osób z niepełnosprawnością w Powiatowej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych. Składa się ona z przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością. Zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób z niepełnosprawnością jest ciałem opiniującym projekty uchwał, zarządzenia prezydenta i programy rozpatrywane pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością i ocenę stopnia ich realizacji.

Ważnym elementem realizacji tego priorytetu jest polityka grantowa miasta Ostrołęki. Urząd Miasta Ostrołęka systematycznie wspiera organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie kultury fizycznej, organizacji imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, upowszechniania kultury fizycznej. Zajmuje się dofinansowaniem organizacji pozarządowych w ramach otwartego konkursu ofert.

Zakładane rezultaty:

- zintensyfikowanie działań organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- prowadzenie działań zmierzających do szeroko pojętej integracji osób z niepełnosprawnością,
- promocja twórczości oraz dokonań osób z niepełnosprawnością,
- koordynacja i korelacja działań organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością	<ul style="list-style-type: none"> - Polityka grantowa miasta Ostrołęka - Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych - Dofinansowywanie Centrum Informacyjnego dla Osób Niepełnosprawnych - Promowanie osiągnięć osób z niepełnosprawnością 	Dofinansowywanie około 7 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością, konsultacje wszystkich programów pod kątem problematyki osób z niepełnosprawnością

Realizator: Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Spraw Społecznych i Obywatelskich, Referat Kultury, Sportu i Turystyki, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Źródła finansowania: Budżet Miasta Ostrołęka, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3.6. Priorytet 6: Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb.

Zadania:

1. Zlecenie i koordynacja realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania:

- świadczenie usług opiekuńczych,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością.

2. Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom z niepełnosprawnością lich rodzinom:

- udzielanie pomocy pieniężnej i niepieniężnej dla osób z niepełnosprawnością,
- zapewnienie całodobowej opieki i pomocy osobom z niepełnosprawnością,
- ponoszenie odpłatności Miasta Ostrołęka za pobyt w DPS mieszkańców Ostrołęki w innych powiatach,

3. Udzielanie pomocy wolontarystycznej osobom niepełnosprawnym:

- pozyskiwanie i koordynacja pracy wolontariuszy pomagających osobom z niepełnosprawnością

4. Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością:

- tworzenie i finansowanie ośrodków wsparcia dla osób starszych,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Osoby z niepełnosprawnością mają prawo do niezależnego samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli. Niejednokrotnie z niepełnosprawnością wiąże się trudna sytuacja materialna, zatem wyrównanie szans osób z niepełnosprawnością w dążeniu do godnego życia, zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych wymaga zapewnienia wsparcia materialnego. Osoby, które ze względu na swoją niepełnosprawność mają ograniczoną możliwość prowadzenia aktywnego życia oraz wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu, mają prawo do uzyskania profesjonalnego wsparcia w zaspokajaniu potrzeb życiowych, tak aby w jak najpełniejszym zakresie mogły uczestniczyć w życiu swojego środowiska społecznego i rodzinnego. Dla osób z niepełnosprawnością, których sytuacja życiowa nie wymaga pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu, natomiast ze względu na niepełnosprawność ich potrzeba kontaktów społecznych nie jest zaspokojona, cennym wsparciem jest pomoc wolontariuszy. Aby wysiłek wolontariuszy przynosił zamierzone efekty, konieczne jest właściwe skoordynowanie podejmowanych przez nich działań. Formą pomocy stacjonarnej dla osób z niepełnosprawnością, zarówno dorosłych jak i dzieci, wymagających opieki całodobowej, której nie można zapewnić w środowisku.

Zakładane rezultaty:

- Poprawa jakości funkcjonowania osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- Umożliwienie osobom z niepełnosprawnością jak najdłuższego uczestnictwa w życiu społecznym,
- Zapewnienie ciągłości finansowania całodobowej opieki stacjonarnej, skierowanej do niepełnosprawnych dorosłych i dzieci.

PRIORYTET	ZADANIA	WSKAŹNIKI REZULTATU
<p>Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zlecenie i koordynacja realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom - Udzielanie pomocy wolontaryjnej osobom niepełnosprawnym - Pozyskiwanie partnerów społecznych w celu tworzenia ośrodków dla osób z niepełnosprawnością 	<p>Dofinansowywanie około 7 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością , konsultacje wszystkich programów pod kątem problematyki osób z niepełnosprawnością</p>

Realizator: Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Źródła finansowania: Budżet Miasta Ostrołęka, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4. Zasady wdrażania Programu

Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym kierunki prowadzonej działalności, stąd cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową. Szczegółowe sposoby realizacji celów będą określone harmonogramem podejmowanych działań na każdy rok kalendarzowy w formie aneksu, przyjmowanym do realizacji Zarządzeniem Prezydenta. Harmonogram ze względu na większy stopień szczegółowości, w stosunku do Programu, charakteryzować się będzie krótszym horyzontem czasowym. Program był budowany w oparciu o koncepcje zgłaszane przez uczestników systemu pomocy społecznej, instytucje i partnerów społecznych. Przy tworzeniu projektu wykorzystany został dorobek dotychczasowych konsultacji społecznych.

W zależności od rangi projektów przybierać one będą postać:

- Zarządzenie Prezydenta,
- Zarządzeń Dyrektorów jednostek będących realizatorami Programu.

5. Zasady monitorowania Programu

Monitoring Programu będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian mierników, mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami. Poprzez ustalenie zasad procesu monitoringu, zapewniona zostanie bieżąca i etapowa kontrola realizacji Programu.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Prezydent Miasta Ostrołęka.

Koordynatorem Programu odpowiedzialnym za monitoring jest Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych.

Monitoring Programu obejmował będzie następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych,
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowywanie cyklicznych sprawozdań ukazujących stopień realizacji Programu w poszczególnych priorytetach,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań.
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a osiągniętymi rezultatami,
- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych,
- planowanie zmian w Programie oraz wdrożenie przyjętych działań.

Bieżące działania podejmowane w ramach monitoringu Programu dadzą obraz postępu w realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Natomiast w perspektywie długofalowej monitoring umożliwi obserwację dynamiki realizacji celów oraz zmian strukturalnych.

Uzasadnienie

do

Uchwały Rady Miasta Ostrołęki

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2009-2013”

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 14, poz. 92) oraz po szerokich konsultacjach między wydziałowych Urzędu Miasta w Ostrołęce, konsultacji z Miejskim Ośrodkiem Pomocy w Ostrołęce oraz konsultacjach społecznych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Został opracowany „Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnością” na podstawie informacji zebranych z czterech ankiet przeprowadzonych w Mieście Ostrołęka.

W powiatowym programie znalazły się następujące cele strategiczne określone w sześciu priorytetach:

Priorytet 1: Kształtowanie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnością

Priorytet 2: Przeciwdziałanie marginalizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością

Priorytet 3: Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością

Priorytet 4: Integracja społeczna osób z niepełnosprawnością

Priorytet 5: Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze problematyki osób z niepełnosprawnością

Priorytet 6: Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb

W programie zostały ujęte zasady wdrażania Programu oraz zasady monitorowania Programu została też przedstawiona diagnoza problemu osób z niepełnosprawnością w Mieście Ostrołęka, sytuacja oraz ocena potrzeb osób z niepełnosprawnością. Program przedstawia działania podejmowane na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz instytucje administracji rządowej oraz samorządowej i ich zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnością. Kierując się zgłoszonymi przez osoby z niepełnosprawnością potrzebami na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, uwzględniając jednocześnie zainteresowanie instytucji oraz organizacji pozarządowych, w przedkładanym projekcie uchwały określono kierunki działań Miasta Ostrołęki na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2009-2013.

Projekt uchwały został zaopiniowany pozytywnie przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych w Ostrołęce – pismo z dnia 17 grudnia 2008 r.

Podjęcie uchwały jest niezbędnym warunkiem do wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Uczestnictwa Miasta Ostrołęki w programach celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dofinansowanie rzeczywistych potrzeb osób niepełnosprawnych wpłynie na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych.